

Kertomus U r s a n toiminnasta toimintakautena 1947 - 1948.
=====I Jäsenasiat

Toimintakauden alkaessa Ursaan kuului 2 kunniajäsentä, 106 vakinaista ja 149 vuosijäsentä eli yhteensä siis 257 jäsentä. Toimintakauden kuluessa on jäsenistön kokoonpanossa tapahtunut seuraavat muutokset: Vakainainen jäsenemme, monivuotinen puheenjohtajamme prof. V.A. Heiskanen kutsuttiin suurten ansioittensa vuoksi tähtitieteen harrastuksen levittämiseksi Ursan kunniajäseneksi. Kolme vuosijäsentä on siirtynyt vakinaisiksi jäseniksi. Yhdistykseen on liittynyt 49 uutta jäsentä, niistä 7 vakinaisiksi. Toimintavuoden aikana ovat jäsenistämme kuolleet vakainainen jäsen tarkastaja L.P. Rosendahl Oulusta, vuosijäsenet insinööri Adolf Westerlund pääosastosta ja insinööri U. Korkeakoski Ylävuoksen paikallisosastosta. Omasta pyynnöstään on eronnut 17 vuosijäsentä ja jäsenmaksun maksamattomuuden vuoksi on hallitus poistanut kirjoista 15 vuosijäsentä, näistä 11 toimivuoden 1946-47 ja 4 toimikauden 1947-48 maksun maksamattomuuden vuoksi. Kaikkiaan on siis lisäys 15 jäsentä. Jäsenet kuuluvat Ursan eri osastoihin seuraavasti:

	kunniajäseniä	vak.in.jäseniä	vuosijäseniä	yhteensä
Pääosastossa	2	83	90	175
Mikkelin paikall.os.	-	6	3	9
Ylä-Vuoksen - " -	-	1	20	21
Yl.maaseutuosastossa	1	24	42	67
Kaikkiaan	3	114	155	272

II Hallinto.

Yhdistyksen vuosikokouksessa 1.10.1947 valittiin

puheenjohtajaksi	tohtori Eyvind Sucksdorff,
varapuheenjohtajaksi	kouluneuvos Niilo Kallio,
sihteeriksi	tohtori Pentti Kalaja,
jäseniksi	prof. Gustaf Järnefelt ja
	tohtori R.A. Hirvonen,
varajäseniksi	taiteilija Matti Warén ja
	maisteri Erkki Kääriäinen.

Hallitus valitsi toht. Hirvosen varainhoitajaksi. Kirjaston hoito on ollut edelleen allekirjoittaneen sihteerin huolena.

Tilintarkastajina ovat olleet professori Risto Jurva ja tohtori Yrjö Leinberg, varalla tohtori T.J. Kukkamäki ja maisteri Tauno Honkasalo.

Toimintakauden kuluessa ei hallinnossa ole tapahtunut mitään muutoksia.

III Kokoukset.

Toimintakauden kuluessa Ursan hallituksella on ollut 5 kokousta.

Yhdistyksen yleisiä kokouksia on pidetty 4. Vuosikokouksessa 1.10.1947 tohtori T.J. Kukkamäki piti heijastuskuvien valaistun esitelmän Afrikassa käyneen auringonpimennysretkikuntamme työstä ja matkasta. Vuosikokouksessa esitettiin ensimmäiset kappaleet Ursan julkaisua III: Tähtitieteen harrastajan kirjaa. Lopuksi käsiteltiin säännöissä vuosikokouksen käsiteltäviksi määrätyt asiat.

Kokouksessa 21.11.47 tohtori Hirvonen piti vastaavanlaisen esitelmän Brasiliassa käyneen auringonpimennysretkikunnan työstä ja matkasta. Paitsi heijastuskuvia esitettiin tällöin myös joht. Pulkkilan elokuvaamia lyhytfilmejä ja Yleisradion äänittämiä levyjä radioteitse Brasiliasta Suomeen lähetetyistä radiolähetyksistä.

Kevätkauden ensimmäisessä kokouksessa 24.2. professori Olavi Erämetsä esitelmöi planeettojen geokemiasta ja tohtori Kalaja näytti heijastuskuvia keväisellä iltataivaalla näkyvistä kolmesta kirkkaasta planeetasta Venuksesta, Marsista ja Saturnuksesta ja niiden radoista sekä kertoi niiden näkyvyydestä ja etäisyyksistä.

Ursan viimeinen kokous viime toimintakaudella oli 12.4.48, jolloin tohtori R.A. Hirvonen esitelmöi tähdenpeitoista ja niiden havaitsemisesta.

IV Kirjasto.

Ursan kirjastoon tuli toimintakauden alkupuolella, vuonna 1947 aikakauslehdet

Populär Astronomisk Tidskrift ja
Nordisk Astronomisk Tidsskrift sekä
Nordisk Astronomisk Tidsskriftin Aktuelle Meddelelser.

Kuluvan kalenterivuoden alusta on näiden lisäksi tullut myöskin lehdet

Popular Astronomy
The Observatory ja
Sky and Telescope.

Kirjastoon on ostettu 14 ja saatu lahjaksi 2 uutta kirjaa. Lainaustoiminta on koko vuoden ajan ollut varsin vilkasta.

V Tähtitorni.

Ursan tähtitorni on ollut avoinna koko talvikauden kaikkina kirkaina sunnuntai-, keskiviikko- ja lauantai-iltoina sekä kevätkaudella lisäksi useina muinakin iltoina. Kaikkiaan näytöntöjä oli syyskaudella 13 ja kevätkaudella 33. Tornin hoitajana oli syyskaudella ylioppilas Matti Nurmi ja hänen lisäkseen näyttäjänä ylioppilas neiti Toini Tyrväinen ja teinit Olli Lounasmaa ja Kari Ilmonen. Kevätkaudella torninhoitajana toimi teini Lounasmaa, näytöntöiltojen valvojana hänen lisäkseen maisteri Bengt Grotenfelt, ylioppilas Christian Sucksdorff ja teini Ilmonen. Muina näyttäjinä toimi kevätkaudella ylioppilaat Jaakko Koskinen ja Klaus Vala sekä koululaiset Harri Koskela ja Esko Hirvonen.

Yleisö- ja ryhmänäytöntöjen lisäksi tornia käytettiin harrastajatehtävien suorittamiseen runsaammin kuin edellisinä vuosina. Tornin rahallinen tuotto oli, kuten tilikertomuksesta selviää, paljon suurempi kuin milloinkaan aikaisemmin. Osittain tämä johtuu suosuisista kevätsäistä ja tähtitaivaan tällä kertaa erinomaisista nähtävyyksistä, kolmesta kirkkaasta planeetasta, mutta suuri ansio siitä lankeaa myös näyttäjäkunnalle, sen innolle ja tarmokkuudelle. Hallitus haluaa tässä kohden merkitä kiitoksensa suoritetusta työstä tähtitieteen harrastuksen levittämisen hyväksi koko näyttäjäkunnalle ja erikoisesti herra Lounasmaalle.

Viime näytöntökauden päätyttyä kuluneen kesän aikana suoritettiin tähtitornimme päärefraktorin peruskorjaus ja samalla lisättiin siihen ~~kellolaite~~. Työn suoritti mekaanikko Elemo ja valvoi

parannetta siirryttiin liikentelaitte.

sitä itsekin työhön osallistuen herra Chr. Sucksdorff.

VI Muu toiminta.

Talvella 1948 ilmestynyt "Tähtitaivas" N° 8 lähetettiin kaikille jäsenille helmikuussa pidetyn kokouksen kokouskutsun yhteydessä.

80 mm:n kaukoputkemme on edelleen ollut Ylä-Vuoksen paikallis-osastolla lainana.

Kuten jäsenistöä koskevassa kertomuksen kohdassa mainittiin, hallitus kutsui professori V.A. Heiskasen Ursan kunniajäseneksi. Tapauksen kunniaksi järjestettiin helmikuun 24 päivänä illanvietto, johon professori Heiskanen rouvineen oli kutsuttu kunniavieraksi. Tilaisuudessa oli läsnä noin 30 ursalaista.

Lähinnä toimintavuoden kuluessa sattuneiden Tähtitieteen harrastajan kirjan ja prof. V. A. Heiskasen Tähtimaailma I:n ilmestymisen johdosta tähtitieteen harrastus on ollut harvinaisen vilkasta koko toimintavuoden ajan. Yhtenä heijastuksena tästä on jo mainittu tähtitornimme vilkas käyttö, toisena voidaan pitää Ursan toimistotyön entisestäänkin vilkastunutta tasoa. Kirjeenvaihto tähtitieteellisiä asioita tiedustelevien jäsenten ja ei-jäsenten kanssa on jatkunut entistä runsaampana.

Pentti Kalaja.
Pentti Kalaja
sihteeri